

LYHYT OPPIMÄÄRÄ LAMPAIDEN LUONTEESTA – VINKKEJÄ LAMPAIDEN VALVOJALLE

Terve lammas

Terve lammas on utelias ja se seuraa koko ajan ympäristöään. Se seisoo suurin jaloin ja selkä suorana, pää koholla. Katse on terveellä lampaalla valpas ja kirkas ja sen korvat liikkuvat vilkkaasti äänien ja katseen suuntaan. Sen silmät ja nenä ovat kuivat. Terve lammas syö ja juo hyvin ja sen uloste on yleensä papanoita. Terve lammas märehtii laidunnusjaksojen välillä ja se seuraa aina laumaansa.

Lammas on ennen kaikkea laumansa jäsen!

Lammas on erittäin voimakkaasti laumaeläin, niinpä niiden käyttäytymistä tulisi aina osata tulkita ja arvioida tästä näkökulmasta. Yksittäistä lammasta on aina vaikea käsitellä. Lammasta ei tulisikaan koskaan pitää yksin.

Lammaslaumat koostuvat pienistä ”perheistä”, joiden johdossa on ko. perheen kantaäiti. Vanhin uuhi, jolla on eniten tyttäriä, on lauman johtaja. Lampaat pysyvät omassa alkuperäisessä porukassaan, jos useampi lauma jostakin syystä yhdistetään toisiinsa.

Yksittäiset lampaat valitsevat minkä tahansa reitin päästäkseen takaisin laumansa luo. Lampailla on hyvä näkö ja esim. laiduntavat lampaat haluavat koko ajan nähdä vähintään kaksi lajitoveriaan.

Lammas mieluummin pakenee kuin taistelee

Lampaalla ei ole muita puolustuskeinoja petoja vastaan kuin paeta tai ”näytellä kuollutta”. Yleensä lampaat pakenevat ennemmin tai myöhemmin. Pakotarvetta on hyvä oppia ohjaamaan, jotta saadaan lampaat liikkumaan haluttuun paikkaan. Pakoon lähtemisen hälytysmerkit ovat: korvat nousevat pystyyn ja katse on suunnattu tiukasti uhkaa kohti.

Lampaalla on pakenemisvyöhyke ympärillään. Jos liikut vyöhykkeelle, lammas peräännyy.

Lammas reagoi erityisesti liikkeeseen: paikallaan seisova lammas lähtee liikkeelle nähdessään muita lampaita juoksemassa. Ja lammas koettaa aina seurata, jos sen edessä liikkuu lammas eteenpäin.

Säännöllistä elämää viettävä konservatiivi

Lampaat laiduntavat ja lepäävät hyvinkin säännöllisessä vuorokausirytmissä. Ja myös laitumella ne haluavat käyttää liikkueissaan samoja polkuja ja kulkusuuntia. Lammas ei papanoi makualueelleen vaan lähinnä kulkureiteilleen. Lammas on luonteeltaan ”konservatiivi” eli kaikkea uutta kohtaan se on pelokas ja varautunut, joskin selvästi utelias (varsinkin nuoret pässit).

Lampaiden käsittelystä

Muutamia vinkkejä, jotka perustuvat em. asioihin

- lampaat kulkevat mielellään mutkittlevina jonoina, jolloin niillä on näköyhteys muihinkin kuin edellä kulkevaan
- lammas haluaa kulkea valoa kohti (pakotie)
- etumainen lammas ei saisi nähdä takana tulevia, mikäli sen halutaan kävelevän yksin eteenpäin
- valon ja varjon aiheuttamat raidat pelottavat lammasta ja ne saattavat kieltäytyä alueen läpi kulkemisen
- varsinkin ahtaissa tiloissa kovat äänet saattavat lauman paniikkiin
- lampaat kulkevat kaltevaa pintaa ylöspäin, mutta eivät mielellään alaspäin
- lampaat pyrkivät pois tuotaessa niitä uusiin paikkoihin (pyrkivät turvalliseen, tuttuun paikkaan, lauman luo)
- lampailla on hyvä kuulo ja ne ovat herkkiä toistensa huudoille, emä tuntee hyvin karitsansa äänen ja toisin päin
- lammas ”huutaa” vain jos siltä on todella laidun loppu (=ruoka loppu) tai jos se on opetettu kerjäämään eli lammasta ei kannata opettaa siihen, että ihmiseltä saa aina herkkuja
- mitä enemmän lammasta rapsuttaa ja sille juttelee, sen luottavaisemmaksi se tutulle hoitajalle käy (lammas oppii tunnistamaan jopa 50 lampaan naaman ja noin 20 ihmisen kasvot, ja se voi muistaa nämä naamat ja kasvot jopa pitkänkin ajan)